

KIR. KÖZJEGYZŐK KÖZLÖNYE

Folyóirat a perenkivüli törvénykezés és a közjegyzői gyakorlat számára

Felelős szerkesztő:

FEKETE LÁSZLÓ DR.

budapesti kir. közjegyző.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, II., Margit-körút 5/a. Tel. Aut. 517—16.

A Magyarországi Királyi Közjegyzők Országos Egyletének postatakarékpénztári csekkszám: 41.951.

TARTALOM:

Lázár Ferenc dr. a Magyarországi Kir. Közjegyzők Országos Egyesületének elnöke. Az idei vándorgyűlés.

osgyáni Rónay Károly dr. v. kir. közjegyző. A magyar közjegyzőség megalkotása és fejlődése.

Barcs Ernő dr. budapesti kir. közjegyző. Óvatolás. Közlemények.

A trianoni békediktátum évfordulója.

Vitézzé avatás.

Válóperes megegyezés.

Jár-e díj a hagyatéki tárgyalásért, ha az érdekeltek az örökséget visszautasítják?

Közjegyzői hagyatéki díj után késedelmi kártérítés jár.

Kihirdetett törvények.

Rendeletek.

Judicatura.

Az idei vándorgyűlés.

A Magyarországi Kir. Közjegyzők Országos Egyesülete ez uton hívja fel Tagjainak figyelmét a Szombathelyen és Sopronban tartandó vándorgyűlésre vonatkozó tudnivalókra:

1. Felkéri az Egyesület a Tagtársakat, hogy 1930. évi június hó 10-éig V., Bálvány-utca 13. szám alatt, alulírott elnöknel a részvételt feltétlenül bejelenteni sziveskedjenek, mivel ezen határidő után kedvezményes vasúti jegyeket az egyesület kiállítani nem lesz képes, de másrészt a tagtársak célszerű és jó elszállásolása is feltétlenül megkívánja, hogy ezen időpontig az összes résztvevőkről tudomást szerezzen.

2. Értesíti az Egyesület a Tagtársakat, hogy június 10-ike után a kedvezményes vasúti jegyeket mindegyik Tagtárs székhelyére postán idejében meg fogja küldeni. A kedvezményes jegy mindegyik Tagtárs indulási helyéről szól a MÁV. vonalain Szombathelyig. A MÁV. által kiállítandó kedvezményes vasúti jegyen rajta lesz a Győr-Sopron-Ebenfurti vasút bélyegzője, ami feljogosítja a vándorgyűlésen résztvevőt arra, hogy visszafelé Soprontól Győrig kedvezményes áron utazhassék. Győrtől visszafelé a MÁV. vonalain utazhatik a Tagtárs tartózkodási helyéig, haza. Néhány Tagtársunk részéről oly kívánság merült fel, hogy indulási helyéről csak Déli Vasúton tud Szombathelyig utazni. Az egyesület az

illető Tagtársnak a Déli Vasúti kedvezményes jegyet meg fogja szerezni. A vasúti jegyek kedvezménye június 21-től 25-éig terjedőleg bir érvénnyel.

A szombathelyi vándorgyűlés előadásai a következők:

1. Dr. Telman Sándor csepregi kir. közjegyző előadása: „A magyar közjegyzői intézmény fejlődésének iránya és időszerű problémái.”

2. Dr. Sümeghi László budapesti kir. közjegyző, az egyesület főtitkára előadása: „A közjegyzőség a Nagy Magyarország megszállott részein és az utóállamokban,” — és esetleg (ha az idő engedi)

3. Dr. Kepes János székesfehérvári kir. közjegyző előadása: „Szemelvények a külföldi közjegyzőségek köréből.”

A vándorgyűlés programja egyébként a következő:

Indulás Budapest Keleti pályaudvarról szombaton, június hó 21-én gyorsvonatokkal, vagy délután 1 óra 15 perckor, vagy délután 4 órakor, érkezés Szombathelyre, este 6 óra 26 perckor, vagy 8 óra 49 perckor.

A szombathelyi pályaudvaron jelvényekkel ellátott rendezők várják a vendégeket.

Az este fél hét órakor érkező vendégek vacsoráig megtekinthetik Vasvármegye és Szombathely város etnográfiai gyűjteményekben és római régiségekben gazdag és kiváló ornitológiai gyűjteményekkel, képtárral és nagy könyvtárral felszerelt kultúrházát. A későbbi vonattal érkezőkre tekintettel, az ismerkedési estély este 9 órakor kezdődik, amikor a Sabaria szálloda nagytermében társas-vacsora lesz.

Első nap:

Vasárnap június hó 22-én délelőtt 9 órakor a monumentális székesegyházban Isten-tisztelet tartatik, utána 10 órakor a vármegyeház dísztermében megkezdődik a közgyűlés.

Közgyűlés után déli 1—2 óra között a la carte étkezés a Sabaria szállodában, vagy a vasúti vendéglőben. Délután a rendes személyvonattal — illetőleg előreláthatólag különvonattal egy órával később — indulás Sopronba, különvonattal délután 4 óra körül.

Megérkezés június hó 22-én délután kb. fél 5 órakor.

Fogadtatás és elszállásolás után 3 csoportban — fél 5—6

óra közt — a régi és új Sopron nevezetességeinek megtekintése és pedig:

Előkapu a régi várbástya maradványaival, tűztorony az Árpádok idejéből, patinás rézkupolája 1676-ból. Régi Városház-tér, Templom-utca középkori házakkal, díszes kapuzatú, loggiás és árkados udvarokkal, szabad lépcsőkkel és függő kertekkel. Mátyás király egykori lakóháza (1482—83) Storno műgyűjteményével, Ezredes és Fabricius-féle házak, Késmárki Thököly Katalin által 1700 körül emelt Szt. Háromság szobor, — egyike az ország legszebb e nemű alkotásainak, „Kecske“ templom (Bencések temploma) gót építészetünk nevezetes emléke a XIII. századból, koronázások és országgyűlések színhelye, Kapisztrán János szőszéke, kupola-festmény Dorfmeister István-tól, hg. Eggenberger-féle ház szabad közsószékkal. Dóm templom strucco díszítéssel, melyben az 1867. országgyűlésen Eszterházy Pál gróf választatott nádorrá. Orsolyiták gót temploma, víztartó medence a XVIII. századból, stb.

Széchenyi István szobra a hasonló nevű téren, az ország egyik legszebb vidéki casinója, Petőfi emléktáblája soproni katonáskodása emlékére, — a vármegye szülöttjének Liszt Ferencnek a szobra, Károly király emléktáblája, itteni tartózkodása emlékéül, lord Rothermeere tiszteletére emelt obelisz, stb.

A fenti program 1 és fél óra alatt kényelmesen lebonyolítható. Akik azonban a város többi nevezetességét is, — az országos híri megyei és városi levéltárat; az egyik leggazdagabb és legszebb vidéki muzeumot; Storno képtárát, a Szt. Mihály-utcai régi építészeti érdekességeket; Zichy Meskó palotájában Dorfmeister kupola-festményét, stb. — még megtekinteni óhajtják, — azok ezt szakszerű és díjtalan vezetés mellett tehetik meg.

Délután 6—8 óra közt séta a város közvellen közelében, gyönyörű fekvésű nyaraló kertekben, az ú. n. Löwerekben, melyek a 10.000 holdas városi erdőségek alatt a Rozália hegység és osztrák Alpések nyúlványaiban terülnek el. A hegyi forrás-fürdő (Löwer-uszoda) megtekintése.

Este fél 9 órakor társas vacsora az Erzsébet-kertben.

Második nap:

Hétfőn, június hó 23-án délelőtt 10 órakor kirándulás választás szerint.

1. Tómalomra, — Sopron strandfürdőjére, ezzel kapcsolato-

san a ritka látványosságot nyújtó rákosi kőfejtő megtekintése. Villás reggeli.

2. Brennbergbányára, vadregényes völgyön, erdőségen keresztül, útközben az erdei iskola megnézése. Villás reggeli.

3. Turisztika; gyalog-séta az Erzsébet park, Bánfalva, hősök temetője, felső Lőwerek, Deák-kút, erdei forrás fürdő érintésével. Villás reggeli. (3 óra.)

Az 1. 2. alatti kirándulások autóbuszokon és autókön történnek, részvételi díj a villás reggelivel együtt kb. 5 pengő.

Hosszabb kirándulást tenni óhajtóknak, — melyre a város vidéke (Sopronfalva) alkalmat nyújt, — vezetők állnak rendelkezésre.

Azoknak, akik a Tómalomban vagy az Erdei forrásfürdőben megfürödni óhajtanak, célszerű fürdőruhát magukkal hozni

Délután fél 3 órakor társas ebéd a Pannonia szállodában, elutazás Kanizsa felé 4 óra 20 perckor, Budapest felé 7 órakor.

*

Azoknak, akik még 1–2 napot Sopronban töltenek, több nagyon érdekes kirándulás kínálkozik.

1/2 nap alatt megnézhető: Nagyczenk, Széchenyi István mauzoleumával, a több kilométer hosszúságú évszázados páratlan hársfasorral, cukorgyár.

Eszterháza, a Versailles-i császári lak mintájára épült Eszterházy-kastéllyal.

Balf kénes gyógyfürdő

Fertő-tó érdekes növényi és állati ritkaságaival.

1 napon belül megjárható: Semmering, Schneeberg, Rax kötélpályával, Wien.

*

Tekintettel a két külön helyen való meghálásra és kirándulásokra, kérjük, hogy úgy a hölgyek, mint az urak az egész vándorgyűlés tartama alatt *utiruhában* jelenjenek meg.

Amidőn újlag felkérjük igen tisztelt Tagtársainkat, hogy a vándorgyűlésen lehetőleg teljes számban résztvenni sziveskedjenek, egyben értesíti az Elnökség a Tagtársakat, hogy bármi kérdésben szívesen ad felvilágosítást, s közölhetjük, hogy a Tagtársak már eddig is szép számban jelentkeztek s így a vándorgyűlés sikere biztosítottnak látszik.

Sopron város látnivalóiról kívánatra készséggel küldünk előzetesen is fényképes prospektust.

Ezen közlés, mint hivatalos híradás az egyénekenkénti kiértécsítés pótlásául is szolgál.*

dr. Lázár Ferenc

a Magyarországi Kir. Közjegyzők
Országos Egyesületének Elnöke.

A magyar közjegyzőség megalkotása és fejlődése.

Irta: *osgyáni Rónay Károly dr.* v. kir. közjegyző.
(Folytatás.)

E folyóirat utolsó (ez évi 4-ik) számában e tanulmány XII. fejezetének eleje jelent meg az „okirati kényszer”-nek nevezett törvényjavaslatról, melynek további sorsát folytatnom kellene, ezt azonban hibámon kívül nem tehettem. E fejezet írását több, mint fél év előtt kezdtem, amikor a kérdéses törvényjavaslat a képviselőházba már be volt terjesztve. Joggal remélhettem, hogy mire sorra kerül e fejezet közlése, a kérdéses törvényjavaslat már rég törvény erőre emelkedett volt.

Azonban oly hatalmas társadalmi rétegek, mint az ügyvédi és községi jegyzői kar, vetették latba teljes befolyásukat (természetesen főképp a politikait) saját érdekében és javukra és a közjegyzői intézmény hátrányára (teljes mértékben figyelmen kívül hagyva a jogbiztonság követelményeit); hogy az Igazságügyminiszter úr indítatva érezte magát arra, hogy e törvényjavaslat fölött újabb enquet-et tartson és a javaslatot újból átdolgoztassa. Ezen folyamat még nincs befejezve, tehát képtelen vagyok

* Tudomásunkra jutott, hogy egyesek az elnökség által folyó hó folyamán egyénekenként a lapunk szétküldését eszközlő nyomda útján feladatott meghívót nem kapták meg. Ezt az értesítést minden egyes kartárs — közjegyzők, helyettesek s jelöltek — és családtagjaik részére szóló meghívóul is kérjük tekinteni.

én is ez idő szerint munkám XII. fejezetét befejezni, amiért olvasóim szives elnézését kérem.

Dr. Fekete László szerkesztő barátom kivánságára közlés végett rendelkezésre bocsájtottam művem XIII. fejezetét. Az előző XII. fejezetet csak az okirati kényszerrel szóló törvényjavaslatnak törvény erejére emelése, — vagy, ami a javaslat általunk ismert legutóbbi tartalmát tekintve — általános jogpolitikai szempontból bizonyára kívánatosabb volna, — annak végleges visszavonása után fogom befejezni és utólagos közlés végett szerkesztő barátomnak rendelkezésére bocsájtani.

A királyi közjegyzők országos egylete és nyugdíj egylete.

XIII.

Az 1874. XXXV. t.-c., valamint az ennek alapján kiadott szervező miniszteri rendeletek alapján a magyar közjegyzői kar tiz kamarába lett beosztva. A kamarák képezik azon törvényes szerveket, amelyek útján a kar az igazságügyminiszteriummal érintkezhet és panaszait és javaslatait előterjeszheti. Amint az alig volt kikerülhető, gyakran megtörtént, hogy az egyes kamarák ellentétes véleményeket és óhajokat terjesztettek föl, ami nem egyszer inkább kárára, mint javára volt az intézménynek.

Csakhamar kialakult azon kivánság, hogy az egész kart magába foglaló központi, nem törvényen alapuló, tehát nem hivatalos szerv létesíttessék, — mely a kar érdekeit bizonyos esetekben egységesen képviselje fölfelé, s azon fölül oly kollegialis tevékenységet fejtsen ki, amelyre a kamarák szétagoltságuknál fogva alkalmasak nem is lehetnek.

Több köztekintélynek örvendő közjegyző kezdeményezésére, akik közül csak néhányat sorolok fel, mint Rupp Zsigmond, Tokaji-Nagy Lajos, Jeszenszky Danó,

Grubitz László, Weinmann Fülöp és Zimányi Alajos az 1884. év június 29.-én megtartott alakuló ülésen végre létrejött az óhajtott központi szerv, „Magyarországi Királyi Közjegyzők Egylete“ cím alatt és első elnökéül megválasztották Tokaji-Nagy Lajost, — alelnökéül Jeszenszky Danót, — titkárául Grubitz Lászlót, — pénztárossá Weinmann Fülöpöt, — segéd titkárrá pedig Pósfay Sándort. Évi tagsági díjul a közgyűlés királyi közjegyzők részére 12 forintot (mai értékben 27 P 84 f-t) állapított meg, jelöltek részére pedig a felét. Azonnal megvitatták és megállapították az alapszabályokat, melyek első szakasza az egylet célját következőképen körvonalazta:

„A közjegyzői intézmény megszilárdítása, kifejlesztése és a hivatás egyenlő gyakorlatának megállapítása, — a közjegyzők szellemi és anyagi érdekeinek állandó és egységes képviselete és érvényesítése, — a munkakép telenség és elhalálozás eseteiben a közjegyzői kar tagjai és illetve családjukról az önsegély elvének alapján lehető gondoskodás szervezése és vezetése, — és egyelőre is egy segélyalapnak megalkotása és a segélyezéseknek esetről-esetre alkalmazása.“

A segélyalap céljára fordítandónak állapította meg a befolyó évi tagsági díjnak háromnegyed részét s a negyedik negyedrészből az egylet kiadásai után fennmaradó fölösleget, továbbá az önkéntes adakozásokat és a kamaráknál befolyandó birságpénzeket.

Az egylet székhelye Budapest. Az egylet ügyeit a központi, tizenöt tagból álló, bizottság intézi, de minden kamara területén külön létesített „vidéki bizottságokat“ is, melyek hatáskörébe tartozott többek közt a kar érdekeinek és minden ezekre irányuló mozgalomnak megfigyelése, — a közjegyzői gyakorlatnak azonos módon való fejlesztése, — segélyezési kérvények elfogadása és véleményes jelentéssel a központi bizottsághoz felterjesztése.

Megalakulásakor volt az egyletnek 114 közjegyző és 25 helyettes tagja.

A központi bizottság jegyzőkönyveiből megállapítható, hogy kezdettől fogva igen élénk és sokoldalú tevékenységet fejtett ki.

Első teendői közé tartozott lépéseket tenni a kereskedelemügyi miniszteriumnál a postai bérmentesség kieszközlésének megkísérlése a közjegyzők hivatalos levelezésére vonatkozólag, valamint vasuti menetdíj kedvezmény kieszközlése a vidéki bizottsági tagoknak a központi bizottsággal való közös tárgylások céljaira teendő utazásokhoz Budapestre. E lépések célra nem vezettek.

1884. december 16. án tartott választmányi üléséből Ökröss Bálint javaslatára feliratot intézett az igazságügy-miniszteriumhoz a törvény oly értelmű módosítása tárgyában, hogy bizonyos esetekben (például, ha az ügyfelek nincsenek együtt, vagy a személyazonosság meg nem állapítható stb.) a kir. közjegyzők magánokiratokat vehessenek fel.

Ugyanakkor közjegyzői körökben megérlelődött azon meggyőződés, hogy a közjegyzői törvény módosítások és kiegészítésekre szorul, miért is egy „novella“ tárgyában Rupp Zsigmond által szerkesztett alapos memorandumot terjesztett fel az egylet az igazságügyminiszterhez. Ugyancsak Rupp Zsigmond indítványára Weinmann Fülöp megbízott azzal, hogy a telekkönyvi betétek szerkesztésére vonatkozó indokolt javaslatot dolgozzon ki, mely Tokaji Nagy Lajos és Ökröss Bálint közreműködésével el is készült és az igazságügyminiszteriumhoz szintén felterjesztetett.

1890. év végén Rupp Zsigmond elnöklete alatt és az ő indítványára elhatározta az egylet egy nyugdíj alap létesítését, amelynek segítségével idővel egy rendszeres nyugdíjintézetet lehessen életbe léptetni.

Már 1892. évben az egylet abban a helyzetben volt, hogy a közgyűlés egy nyugdíjintézet létesítésére 10.000 forintot szavazhatot meg olyképen, hogy azonnali kifizetésre 5.000 forintot és azon túl három év alatt fizetendő további 5.000 forintot ajánlott fel. Elnökének, Rupp Zsigmondnak indítványára az ő tehetséges helyettese dr. Charmant Oszkár egy tervezetet is mutatott be, hogy miként volna egy nyugdíjintézet felállítandó. Ezen tervezetek hosszú időn át folytak, de oly kevesen jelentkeztek a belépésre, — és egyáltalán véve oly csekélynek bizonyult a királyi közjegyzők létszáma is, — hogy Charmant utóvégre arról győződött meg, hogy az akkori körülmények között szilárd alapon nyugvó nyugdíjintézetet felállítani nem lehet és ezen ügytől teljesen visszalépett.

A közjegyzői karnak úgy az egylet, mint a nyugdíjintézet iránt mutatott lehangoló közönye miatt Rupp Zsigmond 1893. február havában leköszönt és Zimányi Alajos választotta meg elnökül. Nyugdíjintézet létesítése neki sem sikerült.

Indítványára a közelgő milleniumra való tekintettel, s hogy akkorára kinyomatható legyen: az egylet 3000 forint pályadíjat tűzött ki a magyar közjegyzőség és a hiteles helyek történetének megírására. A pályázat sikeres volt. Erdújhelyi Menyhért, zentai plébános pályamunkáját az egylet némi pótlás és átdolgozás esetére a kitűzött díj kiszolgáltatására érdemesnek ítélte, aminek megtörténte után „A közjegyzőség és hiteles helyek története Magyarországon“ cím alatt ki is adta.

1894. év végén tervbe vette az egylet dr. Kovalitzky Elek indítványára egy közjegyzői szaklap kiadásának megindítását, dr. Charmant Oszkár vállalkozott szerkesztésére. A szaklapot nem az egylet saját maga adta volna ki, hanem előfizetési pénzekből lettek volna a nyomdaköltségek fedezendőek. 1895-ben a szaklap meg is indult,

de csak 14 előfizető jelentkezett és Charmant — akkor már fiumei királyi közjegyző — a szaklap szerkesztését megszüntette. 670 forint lapkiadási költség maradt fedezetlen, melyet az egyesület vállalt. 1900. évben Schilling Rudolf királyi közjegyző vállalkozott a szaklap szerkesztésére, de a nagy közöny miatt ő sem boldogult. Pár éven át, a külön szaklap hiánya miatt a „A Jog“ című jogi folyóirat szerepelt a kir. közjegyzők szaklapja gyanánt is. 1904. évben ismét Charmant Oszkár vállalta a közlöny szerkesztését, de az évben csak egy szám jelent meg, mely csak a II. közjegyzői kongresszus lefolyását közölte, — azonban dr. Holitscher Szigfrid segédkezése mellett 1905. évi január hó 1-től kezdve megjelent rendszeren. 1910. év január 1-től kezdve kizárólag dr. Holitscher Szigfrid szerkesztette a közlönnyt, mely azonban csak az egyesület szubvencionálása mellett jelenhetett meg. 1919. évben, rövidesen a proletárdiktatura uralomra jutása előtt jelent meg a közlöny utolsó január és február havi száma; aztán hosszú éveken át szünetelt; a rendkívül mostoha viszonyok miatt.

Az egyesület iránt mutatkozó közöny már 1894. évben szükségessé tette az alapszabályok módosítását. A vidéki bizottságok ugyanis életképteleneknek bizonyultak a nagy részvégtlenség miatt, tehát azokat meg kellett szüntetni.

1896. szeptember 6-ikán az egyesület memorandumot terjesztett föl az igazságügyminiszteriumhoz az iránt, hogy kir. közjegyző országgyűlési képviselő is lehessen.

Zimányi Alajos halála után Jakab Géza dr. választott meg elnökül, akinek kedvenc eszméje volt az eddig nem sikerült közjegyzői nyugdíjintézet megalkotása. Egészen új alapon, a Charmantétól eltérően, dolgozott ki tervezetet s minthogy az egyesület időközben nyugdíj alap céljára közel 78.000 koronát gyűjtött össze és bocsájtott a nyugdíj alap rendelkezésére, az 1902. évi április 27-én

megtartott rendkívüli közgyűlésén az egyesület keretén belül nagy nehezen meg is alakult a nyugdíjintézet. 1905. év elején mindössze csak 88 tagja volt. Jakab Géza fáradhatatlan buzgalmának mégis sikerült a nyugdíjintézetet talpra állítani úgy, hogy 1904. év április 9-én, mint önálló intézet az egyesületből egészen kivált és működését teljes önállósággal folytatta Jakab Géza elnöklete alatt.

Az egyesület tevékenységéből még a következők említenők meg:

1896. évben feliratot intézett az igazságügyminiszterhez a közjegyzői törvény oly irányban való megváltoztatása iránt, hogy királyi közjegyző bizonyos esetekben magánokiratokat is felvehessen. 1903. év október havában pedig első ízben tett előterjesztést a közjegyzői iratok és könyvek kiselejtezése ügyében és ismét megsürgette a királyi közjegyzők országgyűlési képviselővé választhatóságának ügyét.

1911. évben Zimányi Alajos egyesületi elnök elhalálván, helyébe Dr. Jakab Géza lett megválasztva, de ő csakhamar leköszönt erről, hogy egész erejét a nyugdíjintézetnek szentelhesse. Utána 1912. évben Szabó Albert választott meg elnöké.

1913. évben dr. Szécsi Ferenc indítványára lettek a mai nap is érvényben lévő új alapszabályok megszerkesztve és kormányhatóságilag jóváhagyva. Ugyanezen év folyamán az egyesület felterjesztést tett az igazságügyminiszterhez az iránt, hogy közokiratok és kiadványok írásmunkáját írógépen is lehessen eszközölni.

1914. évben Baditz Lajos igen értékes tanulmányt, illetőleg törvénytervezetet írt a végrendeleti és örökösödési jogról, mely hivatva lett volna a magyar magánjogi törvénykönyv tervezet megfelelő szakaszainak helyesbítésére.

1916. őszén az elnökül Erdélybe betört oláh had-

sereg elől menekült kartársak egy részét az egyesület segítségével részesítette.

1917. év nyarán a már régóta súlyosan beteg Szabó Albert az egyesület elnökségéről leköszönvén, helyébe, mint alelnök dr. Rónay Károly lépett egyelőre ideiglenes elnöki ügyvivőként az egyesület élére, akit a következő évben megtartott központi választmány végleges elnökéül megválasztott.

Az új elnök igen mostoha körülmények közt vette át az egyesület ügyeinek vezetését. Az összeomlás és egyébként is zavaros viszonyok miatt 1921-ig az egyesület működése is meg volt bénítva.

Ügyszólván az egyesület létének első éveitől kezdve a közjegyzői kar igen nagy részéről teljes közöny nyilvánult meg az egyesülettel szemben. Nem csak, hogy a közjegyzők alig felerésze lépett be tagul, hanem ezek is pontatlanul, sőt részben sehogy sem fizették tagdíjaikat, úgy hogy emiatt már az 1901. évi közgyűlésen általános volt a panasz és több ízben felmerült a kérdés, hogy a megnyilvánuló közönnyel szemben érdemes-e az egyesületet tovább is fenntartani. Maguk a közjegyzői kamarák nem éppen barátságos indulatot tanúsítottak az egyesülettel szemben, amelytől hivatalos fölényüket féltették... általában. E tekintetben Charmant Oszkár dr. a közjegyzői karnak kétségtelenül egyik legképzettebb és legtehetségebb tagja járt elől, még budapesti kamarai elnöki minőségében is.

Az egyesület új elnöke tisztában volt aziránt, hogy első feladata a közjegyzői kar közönyét az egyesülettel szemben megszüntetni, ami ha nem sikerül: maga lenne kénytelen az egyesület feloszlását indítványozni. A központi bizottság hozzájárulásával meglehetősen hangú körlevelet intézett az összes kartársakhoz, melyben meggyőzően iparkodott rámutatni arra, hogy az egyesület a hivatalos jellegű kamarák

mellett is fontos hivatást tölthet és tölt is be, úgy a közjegyzői érdekekért folytatott küzdelemben, főleg pedig a baráti-kartársi szellem kifejlesztése tekintetében. Tisztelettel félretolta az alapszabályoknak a belépési és tagdíjfizetés kötelezettségi nyilatkozatok aláírásának kívánását és hangsúlyozta, hogy a kar iránt való szolidaritásból folyó kötelességnek tartja, hogy minden kartárs minden egyéb alakszerűség betartása nélkül is, az egyesület tagjának tekintse magát és a mérsékelten megállapított tagsági díjakat pontosan fizesse. Kijelenté, hogy minden kartárst, aki a körlevél vételétől számított 15 napon belül írásbeli nyilatkozatban határozottan ellent nem mond: az egyesület tagjául tekinti. Előre is kijelenté továbbá, hogy a tagdíjak fizetésére, tekintettel a nehéz időkre, soha bírói uton való behajtási kényszert alkalmazni nem fog, de nem is tételezi fel, hogy az ily esetre sor kerülhessen.

A körlevél hatása kielégítő volt, mert csak egyetlen kartárs jelentette ki, hogy nem kíván az egyesület tagja lenni. Ez az egy disszidens azonban nem akadályozhatta az egyesületet abban, hogy minden adott alkalommal hangoztassa, hogy az egész közjegyzői kart magában foglalja, ami ezentúl az igazságügyminiszteriumnál tett lépéseinek súlyát is lényegesen emelte.

Az egyesület választmánya 1921-ben újból megindította a tárgyalásokat a közjegyzői közlöny kiadására vonatkozólag. Senki sem akarta a nehéz viszonyok közt a szerkesztést vállalni. Végre 1922. május havában mégis megjelent egy száma dr. Holitscher Szigfrid fő- és dr. Kepes János társszerkesztése mellett és pedig Kepesre való tekintettel székesfehérvári nyomda útján. A második szám csak 1923. november havában, egy harmadik és egyelőre utolsó szám pedig 1924. január havában jelent meg. A szerkesztőség visszalépett egyrészt a közöny, másrészt azon nehézségek miatt, mely a közlöny-

nek Székesfehérvárott való szerkesztésével és kiadásával jár.

1924. év nyarán az egylet mind az öt kamara hozzájárulásával előterjesztést tett közjegyzői iratok és könyvek kiselejtezésének megengedése iránt az igazságügy-miniszteriumhoz, ami eredménnyel is járt Ugyanez évben az 1894: XVI. törvénycikk módosításáról készült törvénytervezet ügyében is ugyancsak mind az öt kamara hozzájárulásával tett előterjesztést ugyanoda az egylet.

(Folyt. köv.)

Óvatolás.

Irta: *Dr. Barcs Ernő* budapesti kir. közjegyző.

A Kir. Közjegyzők Közlönye f. é. február havában megjelent 2. számában „Mikor kell két óvást felvenni“ címmel közzétett cikkhez a szerkesztő */alatt azt a megjegyzést fűzte, hogy bár nem mindenben osztja a cikkíró álláspontját, az egyébként figyelemre méltó cikket az eszmék tisztázása végett helyénvalónak tartja közölni.

Magam is már régebben foglalkoztam azzal a gondolattal, hogy e folyóirat hasábjain az óvatolással kapcsolatban a gyakorlatban felmerülő vitás kérdések megbeszélését — az ellentétes álláspontok kiegyenlítése és az óvatolások körül annyira kívánatos egyöntetű gyakorlat kialakítása céljából — megindítsam.

Elismeréssel kell tehát adóznunk a cikkírónak és a szerkesztőnek azért, hogy a fentidézett cikk megírása és közlése által ennek a célnak a szolgálatába állottak.

Legyen szabad tehát „az eszmék tisztázása végett“ az idézett cikkben a cikkíró által elfoglalt álláspontok egynémelyikével ellentétes álláspontomat ezuttal röviden az alábbiakban kifejteni.

Előre kell bocsátanom, hogy teljes mértékben osztom a cikkírónak azt a nézetét, hogy az óvatoló személynek nemcsak anyagi, de erkölcsi érdeke is, hogy az óvás jól vétesse fel.

Épen ezért szükségesnek tartom, hogy a szóbanforgó cikkben

elfoglalt néhány téves megállapításra ehelyütt rámutassak, nehogy azok nyomán esetleg hibás gyakorlat alakuljon ki.

A cikkben foglaltak sorrendjét követve, a váltótörvény 100 §-ával kapcsolatban felhozott azt a példát, mely szerint akkor merülhet fel több óvási oklevél felvételének szüksége, „midőn szükségbeli utalványozottak más és más helyen laknak, vagy a kezes másutt lakik, mint az elfogadó“ — helytállónak nem tartom. Tudvalevő dolog ugyanis, hogy a váltótörvény 56. §-a értelmében *a szükségbeli utalvány csak a váltó fizetési helyére szólhat*. Eszerint, ha például a váltót az elfogadónak Gödöllőn levő lakhelyén kell fizetés végett bemutatni, akkor nem lehet Kispesten lakó szükségbeli utalványozottat kijelölni. —

A kezesnek lakhelyét pedig teljesen irrevelánsnak tartom, mert a kezesnek a váltót soha sem kell bemutatni. A V. T. 68. §-át nem lehet akként értelmezni, hogy a kezes elleni váltókereseti — vagy visszkereseti jog megszerzésére és fenntartására szükséges jogcselekményeket (pl. a fizetés végetti bemutatást) a kezesnél is kell teljesíteni.

Nem osztom a cikkírónak azt az álláspontját sem, hogy látra szóló váltót elfogadás, s illetve láttamozás (keltezés) és azután még külön fizetés végett is be kell mutatni, s erről két óvást kell felvenni.

A látra szóló váltók a V. T. 31. §-a szerint a bemutatáskor járnak le, s azokat „fizetés végett“ kell bemutatni. — Ezeknek a váltóknak az intézvényezett által való elfogadására s ehhez képest az elfogadás végetti bemutatásra szükség nincs; — mint ahogyan általában a V. T. 17. §-a értelmében, a váltónak elfogadás végetti bemutatása a váltóbirtokosnak csak joga — de nem kötelessége. Kitűnik ez a V. T. 3. §-ának 6 pontjában foglalt azon rendelkezésből is, hogy az „intézvényezett“ az a személy, aki által a fizetés teljesítendő. — Az elfogadás a váltónak nem is lényeges kelléke.

A szóbanforgó cikkben foglalt felsorolás 3-ik pontjára vonatkozó észrevételeim a következők:

A cikkíró itt bizonyára a V. T. 24. §-ának 2. bekezdésében szabályozott arra az esetre gondolt, amikor „a telepített váltó kibocsátója az elfogadás végetti bemutatást a váltón megrendelheti.“ — Igaz hogy ebben az esetben két óvásra is lehet szükség; először amikor a váltót az intézvényezettől elfogadás végett kell bemutatni, s másodszor a lejáratkor fizetés végett. —

Téves azonban és a V. T. 43. §-ában foglalt rendelkezésekkel ellentétben áll a cikkírónak az a megállapítása, hogy a telepített váltót, ha azon telepes is van megnevezve előbb „az intézvényezett-nél a telep helyén, s ha ő nem található ott a telepesnél“ kell bemutatni. A V. T. 43. §-ának 1. bekezdése épen ellenkezőleg szószerint kimondja, hogy „a telepített váltókat a *telepesnél*, vagy ha ilyen megnevezve nincs, magánál az intézvényezett-nél és pedig a telep helyén kell fizetés végett bemutatni. *Ugyanott* veendő fel az óvás is ha a fizetés nem teljesítetett.“

A felsorolás 4., pontjában foglalt egyébként helyes megállapítás kiegészítésül csupán azt kívánom megjegyezni, hogy nemcsak a telepített váltónál, hanem más (nem telepített) váltónál is előfordulhat két óvás felvételének szüksége, ha t. i. ugy az intézvényezett, mint a szükségbeli utalványozott megtagadja az elfogadást. Természetesen „két óvás“ alatt ehelyütt nem kell egyuttal két *óváslevelet* is érteni, mert a két személy t. i. az intézvényezett és a szükségbeli utalványozott ellen felvett óvás a V. T. 100. §-a értelmében egy óváslevélbe is foglalható. Megerősítve látom ezt az álláspontot a V. T. 58. §-ának ide vonatkozó azon rendelkezése által, hogy ha a szükségbeli utalványozott a váltót névbecsülésből elfogadta, a névbecsülési elfogadás megtörténtét az intézvényezett-nél az elfogadás hiánya miatt felvett — s a névbecsülő elfogadónak kiadandó óváslevél függelékében kell megjegyezni.

Ugyanez áll a V. T. 61. §-a szerint a váltónak fizetés végetti bemutatása esetén, „ha a fizetés hiánya miatt óvatolt váltón vagy annak másolatán a fizetési helyre szóló utalvány, vagy névbecsülési elfogadás létezik.“

A cikk felsorolásának 5., pontja, mely szerint két óvást kell felvenni a telepített saját váltónál, ha a telep helye ki van jelölve és sem a telepes, sem a kibocsátó nem fizet, — ellentétben áll a V. T. 113. §-ának azon rendelkezésével, amely kimondja hogy a telepített saját váltót a telepesnél és ha ilyen megnevezve nincsen, a kibocsátónál és pedig a telep helyén kell fizetés végett bemutatni. Itt tehát két óvás felvételére nincs szükség.

A már fentebb kifejtett indokokból nem osztom a cikkírónak felsorolása 7., pontjában leszögezett azt az álláspontját sem, hogy két óvást kellene felvenni, ha a kezes visszkereset alatt állóért vállalt kezességet és sem az elfogadó, sem a kezes nem fizet. — A V. T. 68. §-a és az annak alapján kialakult gyakorlat értelmében a kezesnek a váltót bemutatni és ellene óvást felvenni még

akkor sem kell, ha a kezesség az elfogadóért vállaltatott. — Egyébként a kezes ellen biztosítási visszkeresetnek sincs helye.

Ezekben kívántam a szóbanforgó cikkekre vonatkozó észrevételeimet röviden összefoglalni.

Közlemények.

A trianoni békediktatum évfordulója. A Magyar Reviziós Liga a Magyarországi kir. Közjegyzők Országos Egyesületének elnökségéhez a következő átiratot intézte:

„Június 4.-ike a magyar történelem egyik leggyászosabb napja lesz mindaddig, amíg a trianoni igazságtalan ítélettel elvesztett ezeréves határainkat vissza nem szereztük. 1920. június hó 4-ik napján kényszerítettek bennünket arra, hogy a trianoni békeszerződésnek csufolt kegyetlen béke-diktátumot elfogadjuk és aláírjuk. Immár tizedik évfordulójához jutottunk el ennek a gyászos emlékű napnak. A tízéves évforduló kiváló alkalmat nyújt nekünk arra, hogy hangos szóval tiltakozzunk Trianon ellen és a világ közvéleményétől kérjünk támogatást a revizióért megindított küzdelmünkhöz. Ezen a napon az egész magyar nemzetnek egységesen kell felemelnie szavát a revizió érdekében, annyival inkább, mivel az elmúlt évben a csehek, a szerbek s az oláhok tartottak jubileumi ünnepeket tízéves fennállásukkal kapcsolatosan, széleskörű propagandát fejtettek ki külföldön és könyvekben, röpiratokban, újságcikkekben és előadások útján azt bizonygatták, hogy Trianonban Kelet-Európát az itt élő népek érdekében rendezték s ennek következtében Magyarország szétdarabolása helyes és jogosult volt. Ha a magyar nép a tízéves évfordulóval kapcsolatosan nem emeli fel tiltakozó szavát, az esetben a külföld hallgatásunkat bele nyugvásnak fogja tekinteni.

A Magyar Reviziós Liga a tízéves évforduló alkalmából külföldön széleskörű reviziós megmozdulást szervezett meg. Június 4-én az összes külföldi magyar egyesületek gyűléseket tartanak és minden egyes államban állást foglalnak a revizió mellett s ily irányban memorandumokat nyújtanak át az egyes államok kormányaihoz. A beérkezett jelentések szerint minden egyes államban ottani neves állampolgárok: politikusok, írók, tudósok felolvasásokat rendeznek saját polgártársaik részére, emellett a külföldi

sajtó is hosszasan fog foglalkozni a revízió kérdésével. De a beérkezett jelentések szerint megmozdulnak a Magyarországról kivándorolt nemzetiségek: a ruthének, vendek, tótok, horvátok is. A Magyar Revíziós Liga Trianon tizéves évfordulója alkalmával a revíziós problémát több könyvben feldolgozta, azok olasz, francia, német és angol nyelven eljutnak a világ nagy népeihez és feltárják a revízió szükségességét.

A külföld hatalmas megmozdulása mellett nem maradhat tétlen a csonka ország lakossága sem, amelynek elsősorban vág húsába és vérébe a trianoni békediktátum. De nem maradhat tétlen Csonka-Magyarország lakossága azért sem, mert a cseh jubileum alkalmából Prágában 300.000 ember tüntetett a trianoni békediktátum mellett. A magyar népnek több oka és joga van a tüntetésre, éppen ezért a tizéves évfordulóval kapcsolatosan olyan megmozdulást kell rendezni, hogy abból az egész világ közvéleménye megértse azt, hogy Magyarország minden egyes lakosa egy emberként követeli a revíziót és sohasem nyugszik bele a trianoni békediktátumba.

Éppen ezért a Magyar Revíziós Liga június 1-én vasárnap d. e. 11 órakor a Szabadság-téren nagy demonstrációt rendez. A nagygyűlésben beszédeket tartanak: Urmánczy Nándor, Lukács György ny. miniszter, dr. Eckhardt Tibor, a Magyar Revíziós Liga ügyv. alelnöke, de megszólalnak a magyar munkásságnak, a magyar asszonyoknak, a magyar ifjúságnak a képviselői is. Ezzel kapcsolatosan azzal a kéréssel fordulunk a mélyen tisztelt Elnökséghez, hogy a bölcs vezetése alatt álló egyesületének, testületének, szervezetének, gyárának minden egyes tagjával *június 1-én 11 órakor a Szabadság téren* nemzetiszínű zászló alatt *felvonulni méltóztassanak*. Kérjük továbbá a mélyen tisztelt Elnökséget, hogy a felvonulás előtt június 1-én saját egyesületében, szervezetében, testületében, gyárában a korábbi órákban tartson gyűlést, foglaljon állást a revízió mellett és e tárgyban hozzon határozatot. A hozott határozatot az elnökség a felvonulás alkalmával a nemzet oltárára: a Szabadság-téri országzászló tartóra helyezze el.

Vitézzé avatás. A kormányzó, mint a vitézi szék Főkapitánya Kozma György dr. hódmezővásárhelyi királyi közjegyzőt f. é. május hó 25-én vitézzé avatta.

Válóperes megegyezés. A kir. Curia a házasság felbontásakor megelőzően létesült közjegyzői okiratokba foglalt egyezségek kérdésében legújabbán a következő határozatot hozta:

I. Felperes és néhai férje 1908. február 12-én közjegyzői okiratban foglalt egyezségben egyeztek meg házasságuk felbontásában. Az okiratban a férj olyan kijelentést tett, hogy amennyiben a felperes a megindítandó házassági bontóperben olyan magatartást tanúsítana, amelyből a házasság felbontásának megakadályozására irányuló szándék lenne megállapítható, úgy nem lesz köteles a szerződésben egyébként megállapított nőtartásdíjakat fizetni. Az illetékes törvényszék annakidején a felek házasságát a felperes nő véttségé nyilvánította mellett bontotta fel, a férj pedig, majd ennek halála után örökösei is, az egyezségben megállapított tartásdíjakat közel húsz éven át mindenkor pontosan megfizették. Felperesnőnek az egyezséggel megállapított nőtartásdíj átértékelése iránt indított keresetével szemben az alperes örökösök azzal védekeznek, hogy a házastársak között létrejött egyezség a jó erkölcsökbe ütközött és így felperes ezen érvénytelen megállapodás alapján jogokat nem érvényesíthet. A Kuria az egyezségileg megállapított nőtartásdíjakat a következő indokolással valorizálja:

Az anyagi jog szerint az olyan megállapodás, amelyben valamelyik házaspár arra kötelezi magát, hogy a házaspár által megindítandó házassági per befejezése ellen bizonyos jogvesztés terhével akadályokat gördíteni nem fog, kétségen kívül beleütközik a házassági jogról szóló törvénynek abba az elvébe, amely, a házasságnak a közös megegyezés alapján való felbontását kizárja, a szerződés tárgyává tett erkölcstelen cél szolgálatában való együttes közreműködéssel létrejött ilyen megállapodásnak tehát jogi hatása nincs.

Ez azonban nem zárja ki, hogy a felek a semmis szerződést önálló ügylettel megerősíthessék, egymás irányában tehát kötelezettséget vállalhatnak annak a jogállapotnak létesítésére, amely fennállana abban az esetben, ha a szerződés kezdettől fogva érvényesen jött volna létre.

A tartásdíjnak az örökhagyó által több mint két évtizeden át történt kiszolgáltatása és annak a felperes részéről történt elfogadása folytán pedig a felek közötti jogviszony az utóbb érvényesen létrejött szerződés jellegét öltötte fel, az utóbb létesült ezzel a megerősítő ügylettel szemben pedig az eredeti szerződés erkölcstelen jellegére való utalás önként elesik.

Idevonatkozó indokolásnál fogva helyes a felebbezési bíróságnak az a jogi álláspontja is, hogy a felperes keresete az 1928. évi XII. t.-c. rendelkezései szerint döntendő el, mert ha valaki

másnak a tartását szerződésileg elvállalja s utóbb a pénz értékének előre nem látott nagymérvű csökkenése folytán oly változás állott be, amelynél fogva a szerződésben kikötött tartásdíj összege elégtelennek bizonyul, a jogosított a tartásdíj összegének megfelelő felemelését kérheti. C. III. 4570—1929. Westermayer 1930. III. 19.“

II. „Peres felek a közöttük folyamatban volt, a H. T. 80. §-a alapított bontóper folyama alatt felperes vagyoni igényei tekintetében közjegyzői megállapodást kötöttek, majd a H. T. 77. § a.) pontja alapján újabb bontópert tettek folyamatba, amelynek során a felek házassága az alperes férj hibájából jogerősen fel is bontott. A közjegyzői megállapodásban alperes azt is kikötötte, hogy a felesége részére kielégítésül kötelezett összegeket csak akkor tartozik megfizetni, ha a házasság felbontása 10 hónapon belül megtörténik. A bontás megtörtént, a nő külön nem tartotta fenn nőtartásdíjhoz való igényét, nem is érvényesítette azt a bontóperben, csak utalt a megállapodásra, amelynek alapján aztán fel is vette a végkielégítést, mégis három év múltán pert indít végleges nőtartásdíj megítélése iránt. A Tábla az egyezség figyelembevételét, mint erkölcstelen mellőzi és a keresetet az általános szabályok alapján bírálja el. A Curia a következő indokolással hagyja helyben a döntést:

A házasság felbontására, mint a házasfelek családi állásának megváltoztatására irányuló megállapodás a felek szabad akarat-elhatározása alól a házasság erkölcsi és jogi tartalmánál fogva el lévén vonva, az ily megállapodás a jó erkölcsökbe ütközik és a házasság erkölcsi jellegével sem egyeztethető össze, hogy a házasfelek annak fenntartását vagy felbontását egymásnak nyújtott valamely előnyöktől tegyék függővé.

A felebbezési bíróságnak az a jogi döntése tehát, amellyel az A.) a. okiratban foglalt és az erkölcsi szempontok figyelmen kívül hagyásával a házasság felbontásának megkönnyítését célzó jogügyletet semmisnek nyilvánította, az anyagi jognak megfelel és a semmis ügylet nem válhatott joghatályossá azzal, hogy felperes az abban kikötött juttatást felvette és az érvénytelenítési pert csak három év múltán adta be, mert az erkölcstelen ügylet abszolút semmiségéből következik, hogy azt a feleknek utólagos jóváhagyása, avagy az ügylet lebonyolítása meg nem szünteti, sem arra a jogügylet megtámadásának időpontja befolyással nincs.

Ezek szerint a felek között létesült egyezség eme semmiségénél fogva az a most per tárgyává tett végleges nőtartás kérdé-

sében keletkezett jogvita alapján sem lehet, hanem annak eldöntésénél csak az általános anyagjogi elvek lehetnek irányadók és ezeknek az elveknek az alkalmazhatóságát nem akadályozza az, hogy a felperes az alperes ellen indított bontó perben a végleges nőtartáshoz való igényét nem érvényesítette, hanem csak a felek vagyoni igényeit szabályozó, ezuttal megtámadott közjegyzői okiratba foglalt egyezség tartalmára utalt, mert a H. T. 92. §-ában nyert jogánál fogva a tartásra nézve az alperessel már előzőleg kötött megállapodása folytán a felperesnek a bontó perben külön jogfentartással élnie nem kellett, a feleslegessé vált jogfentartás hiányából tehát okszerűen a felperes joglemondására sem vonható következtetés, az a kérdés pedig, hogy az érvénytelenné vált megállapodás alapján végkielégítésül adott szolgáltatás az alperes tartásának terhét mennyiben befolyásolja, a tartás minden méltányos körülmény mérlegelésével megállapítandó mérvénél lesz megfelelően figyelembe veendő. C. III. 5955—1929. Westermayer 1930. II. 19.“

Tagadhatatlan, hogy a házasságjoggal kapcsolatos kérdések különösen pedig a házasság felbontásának kérdése fennálló tételes jogszabályaink alapján a házasfelek diszpozitív hatásköréből kivonva, egyezségi megállapodás tárgyát nem képezhetik s az ilyen megállapodások közjegyzői okiratba sem foglalhatók. A ily irányú közjegyzői közreműködést tehát helyeselni és védeni távolról sincs szándékunkban. A házassági vagyoni jogi kérdések rendezése tekintetében azonban a házasfelek ahogy a házassági szerződésben úgy később, a tényleges különélés ideje alatt, a bontóper folyamatban létekor és annak befejezése után is szabadon és korlátlanul egyezkedhetnek. E megállapodások jogérvényességét kétségbevonni azért, mivel az esetleg befolyásolhatja a házasságjogi kérdések rendezését, — eltekintve természetesen attól az esettől, ha a kapcsolatot kifejezetten megállapították, mint az I. és II. alatti esetekben is — egyértelmű az ily irányú megállapodások jogérvényességének abszolút negációjával. A kir. Curia más esetekben is tanúsított szigorú álláspontjára való tekintettel az ily megállapodások közjegyzői okiratba foglalása fokozott körültekintést igényel.

Jár e díj a hagyaték tárgyalásért, ha az érdekeltek az örökséget visszautasítják? Örökhagyó hagyatéki ügyének tárgyalása csaknem két évig tartott. Az ügy befejezését főként az a körülmény késleltette, hogy az örökhagyó értékpapirjai és üzleti könyvei bűnügyi letétben voltak; a bűnügyi letétből kikért és kiadott könyveknek szakértői megvizsgálása vált szükségessé oly

célből, hogy a hagyatéki cselekvő és szenvedő állapota megállapítható legyen; az özvegy és kiskorú gyermekei között fennforgó érdekellentétre tekintettel ügygondnok kirendelésének szüksége merült fel; s mindezekkel kapcsolatban az ismételt megtartott hagyatéki tárgyalásokon felmerült érdemleges jogvitáknak eldöntése sok időt vett igénybe, s különös nehézséggel és felelősséggel járt azért is, mert a kiskorúak ügygondnokának abban a kérdésben is elhatározásra kellett jutnia, hogy a túlterhelt hagyatékot elfogadja, vagy visszautasítja-e.

Mindezen körülményre tekintettel a kir. közjegyző a 606000/1926. I. M. sz. rendelet 24. szakaszának utolsó bekezdése értelmében járó pótdíj megállapítását kérte.

A járásbiróság, minthogy az öröklésre hivatottak az örökséget visszautasították, az iratokat indítványtétel végett a m. kir. kincstári jogügyi igazgatósághoz tette át, s egyuttal ezen végzésben a leltározó közegeknek, a könyvszakértőnek és a kir. közjegyzőnek díját és költségeit — utóbbit azonban a felszámított pótdíj nélkül — megállapította és a birói letétben lévő készpénzből kiutalta.

A kir. közjegyző a pótdíj megállapításának mellőzése miatt a végzés ellen felfolyamodással élt, s a budapesti királyi törvényszék, mint felfolyamodási bíróság 21. P. f. 5450/20—1930. szám alatt a következő végzést hozta:

„A kir. törvényszék a felfolyamodásnak helyt nem ad, mert; az 1834. XVI. t.-c. 121 §-ának 1. és 2. bekezdése értelmében a kir. közjegyző költségei megállapításának az örökösödési eljárásban *csakis* az átadást vagy perre utasítást tartalmazó végzés kapcsán van helye és pedig az *örökösök* ellenében; — adott esetben pedig a bíróság sem átadó, sem perreutasító végzést nem hozott és az öröklési igényel eddig felléphetek az örökséget visszautasították, s így örökösöknek nem tekinthetők, továbbá mert ennek folyamánaképen *költségek megállapításának egyáltalán nem lett volna helye* és az eddigi megállapítást a kir. törvényszék csak felfolyamodás hiányában nem érintette.“

Nem értjük ugyan, hogy miért kellett az indokolásban az 1894. évi XVI. t.-c. 121. szakaszának 1. és 2. bekezdésére hivatkozni, amikor 1927. év január 1-e óta annak helyébe a 60.600/1926. I. M. sz. rendelet 28 ik §-ának rendelkezései léptek. Azonban akár a törvényt akár a rendeletet nézzük, sem a törvénynek, sem az annak helyébe lépett rendeletnek most felhívott szakaszaiban sehol sem találjuk azt, hogy a kir. közjegyző költségei megállapításának

az örökösödési eljárásban „*csakis*“ az átadást, vagy perre utasítást tartalmazó végzés kapcsán és pedig „*az örökösök*“ ellenében van helye. Sőt ellenkezőleg! Ugy a törvény, mint a rendelet felhívott 3-ik bekezdésében foglalt azon rendelkezésből, hogy a bíróság „*rendszerint*“ az átadó, vagy perreutasító végzésben kötelezi „*az érdekelt feleket*“ a kir. közjegyző díjainak megfizetésére, — kitűnik, hogy téves az indokolásnak az a része, amely szerint a kir. közjegyző díjait „*csakis*“ az átadó vagy perre utasító végzésben lehet megállapítani. De kitűnik, hogy téves az az indok is, hogy csak az *örökösök* ellenében van díj megállapításnak helye, mert épen a felhívott törvény és rendelet szakaszok második bekezdése világosan kimondja, hogy az örökösökön felül e kötelelő részre jogosítottak és az ingatlan hagyományosok is egyetemlegesen tartoznak a közjegyzővel szemben a díjakat és költségeket viselni.

A törvény rendelkezésével teljesen ellentétes tehát annak kimondása, hogy az adott esetben a költségek megállapításának egyáltalán nem lett volna helye. Eszerint a közjegyző hasonló esetekben nem csak, hogy tetemes idővesztéssel járó munkájáért díjazást nem igényelhetne, hanem ezen felül még a készkiadások megtérítését sem követelhetné.

Közjegyzői hagyatéki díj után késedelmi kártérítés jár. Közöljük a budapesti kir. törvényszék, mint felfolyamodási bíróság 21 Pf. 5119/1930/9. sz. végzését.

A kir. törvényszék az elsőbíróság végzésének nem sérelmezett részét nem érinti, felfolyamodással megtámadott elutasító részét megváltoztatja és a kielégítési végrehajtást az 516 P. 10 fillér tőke után 1929. évi szeptember hó 2-től járó, 1923.: XXXIX. t. c. 2. §-ának 2. bekezdésében meghatározott kártérítés erejéig is elrendeli. A felfolyamodás költségeit 4 azaz Négy pengőben állapítja meg.

Indokolás: A kir. törvényszék és az örökösök viszonylatában a kir. közjegyző költségkövetelése önálló követelésként jelentkezik s ezért nem alkalmazható reá a birói gyakorlatnak az a szabálya, amely a járulékként jelentkező perköltségre vonatkozik és akként szól, hogy a költség után kamat nem jár.

Adott esetben tehát joghasonlóság útján a Vht. 43. §-át kell alkalmazni.

A felhívott törvényhely szerint adott esetben a teljesítési határidő lejártától (1929. szeptember 2.) a kielégítésig a törvényes v. o. 1895: XXXV. t.-c. késedelmi kamattal jár. Ez 5%₀ volna.

Az 1923. : XXXIX. t. c. hatályának meghosszabbítását az 1925. : XXXIV. t. c. mondja ki, azonban 1. §-ában kimondja, hogy a hitelezőt megillető késedelmi kamat helyett az e törvényben meghatározott kártérítés követelhető.

Az 1923. : XXXIX. t. c.-ben megállapított kártérítés lép tehát a Vht. 43. §-ának utolsó bekezdésében említett késedelmi kamat helyébe. Ezt a kártérítést az 1923. : XXXIX. t. c. 2. §-a egy magasabb (I. bek.) és egy alacsonyabb (2. bek.) mértékben állapítja meg.

A kir. törvényszék már eddig is követett gyakorlata szerint a Vht. 43. §-ában említett késedelmi kamatot az 1923. : XXXIX. t. c. 2. §. 2. bekezdésében meghatározott mérsékelt kártérítés helyettesíti, mert a Vht. 43. §-a, midőn a késedelmi kamat mértékéül a törvényes kamatot állította be és nem alkalmazta 8°/o-os kamat maximumot, az adóst késedelméért nyilván mérsékeltén kívánta sújtani.

Mindezek s a felfolyamodás sikere a rendelkező rész szerinti döntésre vezettek.

Kihirdetett törvények. Az 1930. évi XI. t.-c. vitéz nagybányai Horthy Miklós Úr Magyarország kormányzójává választása tizedik évfordulójának megörökítéséről.

Az 1930. évi XII. t.-c. gépjárművek közúti forgalmának szabályozása tárgyában 1926. évi április hó 24-én Párisban aláírt nemzetközi egyezmény becikkelyezéséről.

Az 1930. évi XIII. t.-c. a Szerb Horvát és Szlovén királysággal 1928. évi február hó 12-én kötött egyenes adóügyi egyezmény becikkelyezéséről.

Az 1930. évi XIV. t.-c. a Spanyolországgal Madridban 1929. évi június hó 10. napján kötött békeltető eljárási, bírósági és választott bírósági szerződés becikkelyezéséről.

Az 1930. évi XV. t.-c. a Bulgáriával Budapesten 1929. évi július hó 12. napján kötött békeltető eljárási és választott bírósági szerződés becikkelyezéséről.

Rendelet. 8.173/1930. P. M. sz. Az óvadékképes értékpapírok jegyzékének kiegészítése és az üzleti biztosítékul és bánatpénzül elfogadható értékekre vonatkozó rendelkezések módosítása. (B. K. 57.)

950/1930. M. E. sz. Magyarország és a Szerb, Horvát és Szlovén Királyság között a régi osztrák vagy magyar koronára szóló tartozások és követelések rendezése tárgyában kötött egyezménynek életbelépéséről. (B. K. 58.)

1120/1930. M. E. sz. A régi koronára szóló pénzkövetelések birói érvényesítését korlátozó rendelkezések részleges hatályon kívül helyezéséről a Jugoszláv Királysággal szemben. (B. K. 58.)

JUDICATURA.

10. Az örökös felelőssége. Az örökös az örökhagyó tartozásaiért az örökölt vagyon erejéig felel. Külön rendelkezés nélkül is önként értendő tehát, hogy amennyiben az örökös az örökölt vagyont elidegenítené, az öröksége erejéig saját vagyonával is felelős. (C. P. VI. 4654/1929.)

11. Hozomány felhasználása, esedékessége, valorizálása. I. Az anyagi jog szabálya szerint a férj sem saját, sem pedig a család szükségleteire a hozományt el nem használhatja, kivéve, ha fontos családi érdekek vagy a családnak nagyobb veszélytől való megmentése igényli feltétlenül a hozomány felhasználását. A fentebb felsorolt szükségletek azonban nem voltak ilyen természetűek, azok felmerültét az alperes tilalommal meg is akadályozhatta és ezért ezekre a hozományt csak úgy és akkor használhatta fel, ha ebbe a felperes beleegyezett. Ezt azonban az alperes nem is állította.

Közömbös, hogy való-e az alperesnek az az állítása, hogy a szükségletek fedezése a jövedelmét és vagyonát meghaladta. Az erre vonatkozó bizonyítás elrendelésének a mellőzésével tehát a fellebbezési bíróság nem sértett eljárási jogszabályt és megfelel az anyagi jog szabályának az a döntése, amellyel a beszámítási kifogást elvetette.

II. Az anyagi jog szerint a jegyesek és házastársak viszonyaikat egymással szemben szerződéssel szabályozhatják és így érvényes a feleknek az a megállapodása, hogy különélés bekövetkezte és felmondás előrebocsátása után a házasság fennállása alatt is megnyílik a feleség részére a hozomány visszaköveteléséhez való jog és ez a megállapodás a hozomány természetén nem változtat. Az alperesnek ezzel ellenkező érvelése ezért téves és mert a peresfelek különélése bekövetkezett és a felperes a hozományi követelést felmondotta, az anyagi jog sérelme nélkül történt, hogy a fellebbezési bíróság az alperest a hozomány visszafizetésére kötelezte.

III. Az állandóan követett birói gyakorlat szerint a hozományra,

mint családjogi viszonyból származó jogügyletre nézve átértékelésnek van helye.

Az átértékelés ellenében felhozta az alperes, hogy az átértékelést a szerződés 4. pontja kizárja. Ennek az érvelésnek azonban nincs jelentősége, mert a szerződés említett negyedik pontja nem foglal magában oly intézkedést, mely a hozományi követelés átértékelését kizárná.

Az alperes beismerte, hogy a 300,000 korona hozományi összeget 1921. május 21-én átvette.

Minthogy a hozományt az átvétel idejében volt értékkel kell visszaszolgáltatni, helyes a fellebbezési bíróságnak az az álláspontja, hogy a kereseti követelést a fenti időpontra értékelte át. (C. P. III. 4336/1927.)

12. Üres papírlap aláírása. Üres papírlapnak előzetes aláírásával az ingatlan elidegenítésére alkalmas okirat nem létesül, mert a 4420—1918. M. E. számú rendelet szerinti okiratba foglalásról csak akkor lehet szó, ha a felek szerződési akaratukat írásba foglalják és az ekként írásba foglalt szerződéses megállapodást látják el névaláírásukkal vagy kézjegyükkel. C. I. 2834—1928.

13. Ingatlan átruházás vaknál. A 4420—1918. M. E. számú rendelet szerint ugyan ingatlant elidegenítő jogügylet érvényességéhez a jogügyletnek okiratba foglalása szükséges, a rendelet azonban sem az okirat kiállítói között különbséget nem tesz, sem az egyszerű írásbeli alaknál továbbmenő alaki követelményt nem támaszt, miért is a 4420—1918. M. E. számú rendeletnek a vak által kiállított magánokirat is megfelel.

Az 1886. évi VII. tc. 21. §-ának c) pontja pedig a vakok által személyesen kötött ügyleteknek közjegyzői okiratba foglalását csak az okirat által való bizonyításhoz kívánja meg, de nem zárja ki az ügyletkötésnek az ügyletről kiállított magánokirattól eltekintve más módon való bizonyítását. A szerződés megkötése tehát közjegyzői okirat hiányában akár az ügyleti tanuk, akár más tanuk vallomásával avagy egyéb bizonyíték által is igazolható.

Ezek szerint a megtámadott átadási szerződés nem érvénytelen azért, mert az örökhagyó vakságára tekintettel közjegyzői okiratba nem foglaltatott, mivel közjegyzői okiratba foglalását érvényességi kellékként egyik jogszabály sem rendeli. C. I. 8959—1927.

14. Közelrokonok közötti átruházás ingyenessége. Ilyen vélelem közeli rokonok közt létrejött vagyonátruházás esetén is csak a kötelesrészre jogosultak javára s a kötelesrész érvénye-

sítése esetében áll fenn, holott ez az eset az alperesekre nézve nem forog fenn, minélfogva az okiratnak a vételár kikötésére vonatkozó tartalma erre irányuló minden bizonyítás nélkül is valónak veendő,

mivel azonban az okiratban a vételár kifizetése tanusítva nincs, helyes a fellebbezési bíróságnak az az álláspontja, hogy a felperes a kikötött vételár kifizetését az alperesek tagadásával szemben bizonyítani tartozott. C. I. 1227—1928.

15. Végrendelet tilalom. A házastárssal szemben támasztott az az óhaj, hogy újabb házasságot ne kössön és ennek megfelelően az örökhagyónak az a rendelkezése, hogy az alperesre háramlott vagyona az alperes újabb házassága esetén vérszerinti örökösire szálljon, nem tilos és nem is erkölcstelen. C. I. 4744—1928.

16. Végrendelet hatálytalanítása a néviró megnevezésének hiánya miatt. Az 1876. évi XVI. t. c. 6. §-a értelmében abban az esetben, ha a végrendelet a végrendeletét önkezüleg alá nem írja, a végrendelet érvényességéhez többek közt az is szükséges, hogy a végrendelet nevének az okiratra az olvasni és írni tudó tanuk egyike, mint néviró aláírja és ennek megtörténte magán az okiraton a tanuk által igazoltassék.

Örökhagyó végrendeletét önkezüleg alá nem írta, hanem csak kézjegyével látta el. Az okiratra neve rá van ugyan írva, de néviró a végrendeleten feltüntetve nincs és sem a végrendelet szövegéből sem annak záradékából nem tűnik ki, hogy ki volt a nevének aláírója.

Minthogy pedig az alaki kellékek megtartása magán az okiraton igazolandó és e részben az okirat hiánya más bizonyítékkal, nevezetesen tanuk vallomásával, szakértők véleményével, illetve írások összehasonlításával nem pótolható, az örökhagyó végrendelete alaki kellékhiány miatt érvénytelen. C. I. 3857—1929.

17. Végrendelet kelte — érvényességi kellék. Az 1876. évi XVI. tc. 7. § értelmében írásbeli magánvégrendeleteknél a végrendelet kelte időpontjának kitétele szükséges.

A végrendelet akkor fejeződik be, amikor a végrendeletet vagy annak záradékát a tanuk is aláírják. Tehát ezzel egyidejűleg a végrendelet kelte időpontjának rajta kell lenni a végrendeleten vagy záradékán.

A nem vitás tényállás szerint B. János örökhagyónak 1924. június 26-ikán keltezett írásbeli magánvégrendeletén, sem záradék-

kán a végrendekezés befejezésekor a kelet kitéve nem volt. Ennél fogva nem sért jogszabályt a fellebbezési bíróságnak az a döntése, hogy e lényeges kellék hiánya miatt a végrendelet érvénytelen és hogy ez a hiány nem volt pótolható azáltal, hogy a kedvezményezett a végrendekezés után napok mulva a községi jegyzővel a végrendekezés időpontját ráíratta a végrendeletre.

A fellebbezési bíróság nem találta bizonyítottnak azt, hogy az örökhagyó a végrendeleti tanuk együttes jelenlétében nyilvánította ki, hogy az okirat az ő végrendeletét tartalmazza és hogy azt már ő aláírta. Ezért tekintettel az 1876. évi XVI. tc. 3. és 5. §-ra, a végrendeletet ebből az okból is érvénytelennek mondta ki.

Mínthogy a fellebbezési bíróság e tényállás magállapításánál a tárgyalás és bizonyítás összes adatait perrendszerűen mérlegelte és mínthogy tüzetesen előadta azokat az okokat, amelyek meggyőződését előidézték, továbbá mínthogy az idevonatkozó indokolás okszerű és nem iratellenes, végül mínthogy a perrendszerű mérlegelés eredménye felülvizsgálat tárgyává nem tehető: azért az alpereseknek idevonatkozó panasza alaptalan. A fellebbezési bíróság jogi döntése pedig helyes és jogszabályt nem sért.

Ezek szerint az alperesek felülvizsgálati kérelme alaptalan és elutasítása indokolt. (C. P. I. 6494/1927)

18. Ingatlan átruházás szóbeli megbizással. Helyesen fejtette ki a fellebbezési bíróság, hogy a 4420—1918. M. E. számú rendelet az ingatlan elidegenítését tárgyazó ügylet érvényességét csak a jogügyletben szereplő felek közötti viszonyban köti okiratba foglaláshoz, ellenben az állandó birói gyakorlat szerint — az egyéb törvények által felállított kivételektől eltekintve — az ingatlan elidegenítésére vagy megszerzésére adott megbízás érvényéhez okiratra szükség nincs, a felperes által a kereseti ingatlanrész megszerzésére adott szóbeli megbízás tehát érvényes. C. V. 5421—1929.

19. Utóörökléssel terhelt ingatlan eladása az utóörökösnek. Az a tény, hogy az eladó tulajdoni illetményeire, nevezetnek leszármazók nélkül elhalálozása esetére az utóöröklési jog a vevő javára, illetve az esetre, ha utóbb nevezett az utóöröklés megnyilta előtt halna el, életben levő leszármazói javára telekkönyvileg fel van jegyezve, nem nyilvánkönyvi akadály annak, hogy a nevezettek közt létrejött adásvételi szerződés alapján az eladó tulajdoni illetményeire a tulajdonjog a vevő javára bekebeleztesse.

Mert bár anyagi jogszabály, hogy az előörökös a hagyaték állagát fenntartani s az utóöröklés beálltával az utóörökösre átszármaztatni köteles — s bár a kir. Kúria 64. számú teljesülési döntvényének indokolása értelmében az utóöröklési jognak telekkönyvi bejegyzése, természetes folyamánként eredményezi az elidegenítési és terhelési tilalmat az utóöröklési joggal terhelt ingatlanok tekintetében, —

mégis nyilvánvaló, hogy az előörökösnek a hagyaték állaga fenntartására irányuló kötelessége s az ennek biztosítását célzó elidegenítési és terhelési tilalom csak az utóörökös érdekében tekintendő fennállónak.

Ebből pedig a PJH tárába 584. szám alatt felvett elvi határozat szerint okszerűen következik, hogy az előörökösnek jogában áll már életében, tehát az utóöröklés bekövetkezése előtt is a hagyatékot — esetleg adásvétel útján — az utóörökös tulajdonába bocsájtani.

Adott esetben tehát az utóöröklési jog bejegyzése a vevőként szereplő utóörökös tulajdonjoga bekebelezésének nem nyilvánkönyvi akadály. C. Pk. V. 3091—1929.

20. Gyámhatóságilag jóváhagyott ügylet megtámadása. Az 1877. : XX. tc. 113. § a értelmében azok a jogügyletek, amelyek által a kiskorú visszteher nélkül köteleztetnék, vagy jogokról visszteher nélkül lemondana, reá nézve még gyámhatósági jóváhagyás esetében sem kötelezők.

Eszerint a kiskorú fél a képviselőjében kötött átruházási ügyletet még a gyámhatóság jóváhagyása esetében is megtámadhatja azon az alapon, hogy a kikötött ellenérték aránytalanul csekély volt. Megilleti őt a megtámadás joga még abban az esetben is, ha az ügylet annak idején fogantatba ment.

S mivel a megfelelő visszteher kikötése az ügylet érvényes létrejöttének előfeltétele, a jogi érdekeiben sértett kiskorú félnek jogában áll a megfelelő visszteher nélkül kötött jogügyletet a gyámhatóság jóváhagyása esetében is a bíróság előtt keresettel megtámadni, amely esetben a bíróság feladata azt vizsgálni, hogy a kikötött visszteher nem volt-e aránytalanul kevés. C. I. 1899—1928.

21. Tulajdonközösség megszüntetése. A m. kir. Kúriának állandóan követett gyakorlata értelmében — egyes, a jelen esetben fenn nem forgó, különös méltánylást igénylő esetektől eltekintve — az ingatlanok tekintetében fennálló tulajdonközösség árverés útján való megszüntetésére az idő még nem alkalmas, mert az

ismert általános nehéz gazdasági viszonyok és a kölcsönszerzés nehézségei miatt az ingatlanokra a vételkedv még mindig nyomott és előre látható, hogy a megfelelő ár az árverés útján nem érhető el, ami a megosztást szenvedő vagyoni sérelmével járna és így az reá méltánytalan volna. C. V. 2331—1928.

22. Árverési tulajdonszerzés a felülépítményre. A felülépítmény, mely az ingatlantól állagának sérelme és értékcsökkenés nélkül el nem választható, annak alkotó részévé válik s a zálogjog és a végrehajtás abban az esetben is kiterjed magára a felülépítményre, ha ez a telekkönyvben feltüntetve és a zálogjog, illetve a végrehajtási jog erre kifejezetten bejegyezve nincs is, mert az ingatlan alkotó részévé vált felülépítmény magának az ingatlan jogi sorsában osztozik.

Ebből folyóan tehát, habár az F—B alatti telekkönyvi kivonat és a csatolt árverési iratok tartalma szerint a kereseti ingatlan, melyre vonatkozóan a telekkönyvben ház feltüntetve nincsen, csak mint üres telek bocsájtott is árverés alá, az 1926 október 16-án megtartott és jogerőre emelkedett visszarverés alkalmával alperes, mint árverési vevő az ingatlannal együtt az azon épült felülépítmény tulajdonjogát is megszerezte.

A meg nem támadott és ekként irányadó tényállás szerint ugyan az elárverezett ingatlanon emelt felülépítményt felperes saját költségén építtette

s így abban az esetben, ha alperessel az árverés megtartása előtt s illetve az árverés alkalmával közöltetett, hogy az ingatlanon emelt felülépítményt felperes építtette, aki annak beépítési költségeit igényli — ekként alperes felperesnek a beépítési költségét illető követelési jogáról tudomással birt és ennek tudatában felperes jogainak kijátszására irányuló célzattal az ingatlant mégis megvette — amennyiben az árverésen elért vételár a felülépítmény értékének számításba vétele nélkül csupán a puszta telek értékének felelne meg — alperes, mint rosszhiszemű árverési vevő — az alaptalan gazdagodás visszatérítésének szabályai szerint pénzbeli megtérítéssel tartoznék a felperesnek.

Ámde a szintén meg nem támadott, tehát irányadó tényállás szerint az 1926. május 26-án megtartott árverés alkalmával, amikor mint árverező az alperes is jelen volt, aki az árverési jegyzőkönyv tartalmát annak aláírásával elfogadta, ekként az árverésen történekről tudomással birt, a végrehajtást szenvedők képviselőiben megjelent ügyvéd csupán azért tiltakozott az árverés megtar-

tása ellen, mert az árverés alá bocsájtott ingatlanon levő felülépítmény az árverési feltételekben kitüntetve nincs s mert ez a felülépítmény a felperes felesége és a végrehajtást szenvedők leányának a tulajdona; ellenben nincs ténymegállapítás abban a tekintetben és annak a ténymegállapításnak a hiányát felperes nem is támadja, hogy alperes az árverés megtartása előtt és az árverés alkalmával tudott volna arról, hogy az általa az árverésen megvett ingatlanon levő felülépítményt felperes a saját költségén emeltette és ezt felperes igényli is.

Ilyen körülmények között pedig és mert nem is magának a felperesnek, hanem felperes nejének az igényét vitatta a végrehajtást szenvedőknek az árverésen jelen volt képviselője, felperes neje pedig a végrehajtást szenvedők leánya, aki a végrehajtást szenvedőktől távol álló harmadik személynek nem tekinthető, tehát alperes az árverésen előadott igény alaposságára s illetve komolyságára — a végrehajtást szenvedők és az igényt bejelentő szoros rokoni kapcsolatára tekintettel — nem is gondolhatott, sőt abban a jogos feltevésben lehetett, hogy ez a bejelentés csupán az árverés elodázását és meghúsítását célzó magatartásnak mutatkozik.

Arra is figyelemmel, hogy az ingatlanra a 70 aranykorona 20 fillér kikiáltási árral szemben 30 millió koronával kezdődő fokozatos ígéretek tételtek, ami arra mutat, hogy az árvevésnél a telekkönyvileg fel nem tüntetett felülépítmény értéke is számításba vétetett.

Ezek szerint a fellebbezési bíróság a megállapított tényállás alapján okszerűen, tehát jogszabálysértés nélkül jutott arra a következtetésre, hogy bár alperes az árverés alkalmával tudott a végrehajtást szenvedők leányának igényére vonatkozó bejelentésről, ez a tudomása egymagában — egyéb perbeli adat hiányában — az alperes rosszhiszeműségének a megállapítására nem alkalmas.

Alperes pedig, mint jóhiszemű árverési vevő, a kereseti ingatlanon felperes által teljesített építkezés költségét megtéríteni nem tartozik. C. V. 7519—1929.

1. Árverési jegyzőkönyv bélyege. Ingóságok feletti árverési jegyzőkönyvek után járó III. fokozat szerinti illetéket az árvereltető fél tartozik megfizetni.

Indokok: A kiszabási iraton és a panaszolt határozat indokolásában is hivatkozott 1920. évi XXIV. t.-c. 3. §-ának első bekezdésében nem érintett illeték díjj. 7. tételének „Árverési jegyzőkönyvek“ vezérszó alatt foglalt rendelkezés második bekezdése

értelmében az okiratoknak tekintendő ingóságok feletti árverési jegyzőkönyvek után járó III. fokozat szerinti illetéket az árvereztető fél tartozik megfizetni. Ezt figyelembe véve pedig a panaszos árverési vevőt az általa a megtelelezett jegyzőkönyv szerint árverésen megvevő 750 mm. buza adásvétele után járó III. fokozat szerinti illeték nem terheli. (7634/1929. P.)

2. *Váltó illeték kiegészítése.* Zálogjog telekkönyvi előjegyzése végett bemutatott váltók illetékének a II. fokozatra történt kiegészítése nem érinti az előjegyzett zálogjog bekebelezhetése végett külön okiratban adott engedély után járó II. fokozatú illeték lerovása iránti kötelezettséget.

Indokok: Nem vitás, hogy a panaszosok ellen 4 drb. egyenként 90,000.000 koronáról kiállított váltó alapján a zálogjog 360,000,000 K erejéig a hitelező a F. E. javára előjegyeztetett és a zálogjog tkvi előjegyzése előtt a hitelező a váltók illetékét II. fokozat szerint megfelelő illetékre kiegészítette. Nem vitás továbbá, hogy az előjegyzett zálogjog igazolásául panaszosok oly nyilatkozatot állítottak ki, amelynek alapján a zálogjog a hitelező javára bekebelezhetővé vált. Ez a nyilatkozat csak 20.000 K bélyeggel volt ellátva és a lelet a panaszosok terhére az ill. dijj. 54. tétele alapján a II. fokozat szerint járó 5,400.000 K illetékből hiányzó 5,380.000 K = 371 aranykorona 03 f. erejéig felvétellett.

A bíróság az ezen lelet alapján történt 371 aranykorona 03 f. egyszeres illeték kiszabását jogosnak, valamint a felemelt illeték helyett az egyszeres illeték összegével egyenlő birság kirovását az okirat illetékkiszabás végett való bemutatásának elmulasztása miatt találta helyén valónak.

A m. kir. pénzügyigazgatóság végzése helyesen utalt arra, hogy a váltóknak a zálogjog tkvi előjegyzése alkalmával megfelelő illetékre történt kiegészítése nem érinti az előjegyzett zálogjog bekebelezhetése végett külön okiratban adott engedély után az ill. dijj. 54. tétele szerint járó II. fokozatú illeték lerovása iránti kötelezettséget. A panasz idevonatkozó része tehát nem bir alappal. (4239/1928. P. —)

143. Közjegyzőhelyettes hat évi gyakorlattal, németnyelvi jogosítvánnyal, igen jó bizonyítványokkal alkalmazást keres. Címe: Horváth Jenő dr. Budapest, II., Zsigmond-utca 7. I. em. 8.

144. Önálló helyettesül ajánlkozik megszállt területen működő közjegyző, magyar állampolgár, Budapestre vagy nagyobb városba. Német, francia, olasz nyelvjogosítványa van. A magyar törvényhozást állandóan figyelemmel kíséri. Külföldön is elismert szakíró a közjegyzői jog terén. Ajánlatok „Haza vágyom“ jeligére a kiadóhivatalba intézendők.

145. Nála kisegítőképen már működött gépírónt szabadságidei kisegítésre legmelegebben ajánl vitéz Dr. Tóth Aladár kir. közjegyző. Címe: Mosonyi Karolin Budapest, VI., Szt. László-út 28.

146. Dr. Zámor Rezső ujbpesti kir. közjegyző hagyatéki és telekkönyvi ügyekben teljes jártassággal bíró, munkaszerető és munkabíró, állandó helyettest keres, mielőbbi belépésre. Ajánlatok eddigi működés, referenciák és fizetési igény megjelölésével közvetlenül nevezett közjegyzőhöz intézendők irásban.